

CHECKLIST ONTWIKKELING

U DIENT ZICH BIJ HET GEBRUIK VAN DEZE CHECKLIST TE REALISEREN DAT HET HIERBIJ SLECHTS OM GEMIDDELDEN GAAT. IEDER KIND ONTWIKKELT ZICH OP Z'N EIGEN MANIER, IN Z'N EIGEN TEMPO.

GEEN ENKEL KIND ZAL ZICH PRECIJS VOLGENS HET BOEKJE ONTWIKKELEN.

ALS DE ONTWIKKELING VAN HET KIND OP DE MEESTE PUNTEN OVEREENKOMT, IS ER NIETS AAN DE HAND.

HET IS PAS ALARMEREND ALS EEN KIND OP EEN GROOT DEEL VAN DE PUNTEN VEEL TE LAAG SCOORT.

12 maanden (1 jaar)

Sociaal/emotioneel:

- Geeft dingen op verzoek;
- Imitiert handgebaren en gelaatsuitdrukkingen, zoals zwaaien, klappen van handen, dichtdoen van ogen;
- Helpt bij het aankleden door de armen uit te steken voor de mouwen en door de voeten uit te steken voor het aandoen van de schoenen;
- Zoekt en vindt speelgoed dat gemakkelijk verstopt is;
- Is hartelijk ten opzichte van bekenden.

Fijne motoriek:

- Houdt een lepel vast, maar heeft hulp nodig bij het gebruik;
- Doet blokken in en uit een kleine doos;
- Gebruikt duim en wijsvinder om kleine dingen of kleine stukjes eten op te pakken (pincetgreep);
- Wijst met de wijsvinger naar gewenste dingen;
- Gebruikt beide handen gemakkelijk, maar kan een voorkeur voor ééntje hebben.

Grove motoriek:

- Trekt zich op tot een staande positie en laat zich zakken door meubilair vast te houden;
- Kan een paar seconden los staan;
- Zit een onbepaalde tijd stevig;
- Kan kruipen;
- Kan onafhankelijk lopen.

Communicatie:

- Imitiert ouders, die op speelse wijze geluid maken;
- Herkent eigen naam en draait om naar een spreker als het die naam hoort;
- Voldoet aan eenvoudige aanwijzingen: geef maar aan mamma', 'kom bij pappa', 'klap in je handjes';
- Brabbelt veel, met ritme en variaties in toonhoogte.

Zicht:

- Herkent bekenden op een afstand van vijf meter of meer;
- Kijkt gespannen naar klein speelgoed dat over de grond wordt bewogen op een afstand van een meter of drie.

18 maanden (1½ jaar)

Sociaal/emotioneel:

- Drinkt uit een beker die met twee handen wordt vastgehouden;
- Drinkt uit een beker zonder te knoeien;
- Doet schoenen uit, sokken uit, muts af;
- Doet bekende activiteiten na, zoals b.v. vegen, afstoffen, boek lezen;
- Heeft plezier met zichzelf, maar is het liefst bij een volwassene;
- Wisselt tussen onafhankelijkheid en afhankelijkheid van de verzorger.

Fijne motoriek:

- Krabbelt met een potlood op papier;
- Kan een toren met drie blokken bouwen nadat dit is voorgedaan;
- Grijpt kleine dingen en voedsel nadat het gezien is;
- Onderzoekt zaken meer met de handen dan met de mond.

Grove motoriek:

- Sleept en duwt met grote dingen;
- Loopt, maar met de voeten ietsje uit elkaar;
- Kan twee dingen tegelijk doen, b.v. één ding dragen en ermee lopen;
- Klimt in een stoel, draait het lichaam en gaat erin zitten;
- Kan achterwaarts de trap af kruipen.

Communicatie:

- Spreekt 6 tot 20 herkenbare woorden;
- Vindt slaapliedjes leuk en doet mee;
- Zegt het laatst gesproken woord na dat tegen hem gezegd is;
- Praat tegen zichzelf wanneer het speelt;
- Heeft plezier aan plaatjesboeken;
- Kan twee of drie onderdelen (bijv: ogen, neus, haar, voeten) aanwijzen van zichzelf of een pop.

Zicht:

- Houdt de ogen gericht op een rollende bal, die een meter of drie weg is en kan deze terughalen;
- Wijst buiten verre dingen aan.

24 maanden (2 jaar)

Sociaal/emotioneel:

- Gebruikt een lepel om zelf te eten;
- Kauwt het eten goed;
- Drinkt uit een beker en zet deze op de tafel terug;
- Is erg bezitterig over speelgoed - wil deze eigenlijk niet delen;
- Speelt bij, maar niet met andere kinderen;
- Klit aan verzorger wanneer het vermoeid of bang is;
- Kan explosief uit zijn humeur raken wanneer het gefrustreerd raakt, maar laat zich gemakkelijk afleiden;
- Vraagt veel aandacht van de verzorger.

Fijne motoriek:

- Verwijdert de wikkel van een snoepje of reep;
- Bouwt een toren van zes blokken;
- Kan een verticale streep op papier natekenen;
- Slaat één pagina per keer om;
- Pakt hele kleine dingetjes (bijv: kruimels) op.

Grove motoriek:

- Loopt op de hele voet, maar kan gemakkelijk stoppen, starten en om obstakels heenlopen;
- Klimt de trap op en houdt zich vast aan de leuning (gebruikt twee stappen voor iedere trede);
- Werpt een kleine bal;
- Loopt tegen een grote bal aan wanneer het deze wil schoppen.

Communicatie:

- Doet doe-alsof-spelletjes;
- Gebruikt 50 of meer herkenbare woorden;
- Zet twee of meer woorden achter elkaar om een zin te vormen;
- Vraagt constant: Wat is dit?
- Doet actief mee aan slaapliedjes en andere kinderliedjes;
- Gebruikt eigen naam om over zichzelf te praten;
- Wijst op en herhaalt de namen van lichaamsdelen, zoals ogen, neus, mond, haar, voeten;
- Begrijpt eenvoudige verzoeken en gesprekken.

Zicht:

- Benoemt zijn speelgoed op een afstand van een meter of twee;
- Heeft plezier in het kijken in plaatjesboeken en wijst op verzoek details aan.

36 maanden (3 jaar)**Sociaal/emotioneel:**

- Eet met mes, vork en lepel;
- Wast de handen, maar heeft nog hulp nodig bij het afdrogen;
- Is overdag droog en soms 's nachts;
- Speelt binnen en buiten met andere kinderen;
- Is hartelijk naar jongere kinderen;
- Wil volwassenen helpen met liedjes zingen;
- Kan een broek aantrekken, maar nog geen knopen vastmaken;
- Werkt gewoonlijk mee;
- Deelt speelgoed met anderen.

Fijne motoriek:

- Bouwt een toren van 9 blokken;
- Bouwt een brug van 3 blokken na;
- Kan een cirkel met potlood op papier natekenen;
- Tekent een figuurtje van een mens, dat lijkt op een hoofd met één of twee herkenbare kenmerken;
- Verfemt met een grote kwast;
- Maakt een vuist en gaat met de duim heen en weer.

Grove motoriek:

- Wisselt de voeten bij het oplopen van de trap (gaat nog wel met twee passen per trede naar beneden);
- Rijdt op een driewieler;
- Kan op de tenen lopen;
- Staat op één been als dat wordt voorgedaan;
- Springt van de laatste trede van de trap.

Communicatie:

- Geeft volledige naam, sekse, leeftijd, wanneer daarom gevraagd wordt;
- Vraagt voortdurend: Wie?, Wat?, Waar?
- Heeft plezier aan het luisteren naar verhaaltjes en wil favorieten steeds opnieuw horen;
- Zingt slaapliedjes na;
- Gebruikt meervoud;
- Gebruikt een grote woordenschat, maar de spraak kan onjuiste articulaties bevatten;
- Doet mee aan eenvoudige gesprekken;
- Praat over vroegere ervaringen;

- Gebruikt de persoonlijke voornaamwoorden, zoals ik, mij en jou, correct;
- Wil graag over zichzelf en eigen ervaringen praten. Een beetje stotteren is dan niet ongewoon.

Zicht:

- Benoemt twee tot drie primaire kleuren (gewoonlijk rood en geel).

48 maanden (4 jaar)

Sociaal/emotioneel:

- Eet goed met lepel en vork;
- Kleedt zichzelf aan, behalve veteren, knopen op de rug en sommige sluitingen;
- Gaat liever om met andere kinderen dan met de ouders;
- Begrijpt het concept van op zijn beurt wachten.

Fijne motoriek:

- Kan klosjebreien als de draad eerst door de naald is gehaald;
- Bouwt een toren van tien of meer blokken;
- Gebruikt een potlood met goede controle;
- Tekent een 'O' (cirkel), '+' (plus) en 'V' na;
- Tekent een huis.

Grove motoriek:

- Kan buigen en de tenen aanraken zonder de knieën te buigen;
- Houdt van balspelletjes;
- Rent op de tenen;
- Klimt, glijdt en slingert veel;
- Loopt vaardig op een dunne lijn of scheuren in het trottoir;
- Kan acht seconden op één been (elke voet) staan;
- Kan twee meter hinkelen (elke voet).

Communicatie:

- Vertelt met elkaar te maken hebbende verhaaltjes over gebeurtenissen uit het verleden;
- Kan naam, adres en leeftijd opgeven (kan dit laatste aangeven met de vingers);
- Vraagt constant: Waarom?, Wat?, Hoe?, Wanneer?;
- Kent verschillende slaapliedjes en kan deze herhalen of goed nazingen;
- Telt tot twintig;
- Houdt van grapjes maken;
- Houdt van rustig luisteren naar verhaaltjes;
- Spreekt grammaticaal correct en vertoont slechts een paar omdraaiingen (de r-l-w-y-groep, de p-t-f-s-groep of de k-t-groep);

60 maanden (5 jaar)

Sociaal/emotioneel:

- Kleedt zich zonder hulp aan en uit;
- Gebruikt mes en vork zonder problemen;
- Wast en droogt de handen en het gezicht;
- Kiest eigen speelkameraadjes;
- Is beschermend ten opzichte van jongere kinderen en dieren;
- Begrijpt spelregels en het concept van fair play;
- Toont gevoel van humor;
- Begrijpt de noodzaak van opruimen, maar dient daar vaak aan herinnerd te worden;
- Ervaart angst (bijv. voor honden, vallen, fysiek gevaar);
- Peutert in de neus, bijt op de nagels;
- Zuigt alleen op de duim voor het slapen gaan of bij vermoeidheid.

Spraak en taal:

- Spreekt vloeiend, behalve enkele onjuiste uitspraken (s, v, f, t);
- Geeft de volledige naam, leeftijd, verjaardag, adres;
- Definieert concrete woorden door middel van hun functie;
- Vraagt naar de betekenis van abstracte woorden en onbekende woorden;
- Houdt van het opzeggen van rijmpjes;
- Houdt van voorlezen van verhalen en speelt deze later na.

Visuele motorieke vaardigheden:

- Doet een draad door een grote naald en maakt echte steken;
- Tekent/schrijft een cirkel, vierkant, kruis, en de hoofdletters V, T, H, O, X, L, Y, U, C en A na;
- Tekent een huis met de volgende kenmerken: vorm, deur, ramen, schoorsteen en dak;
- Tekent een persoon met de volgende kenmerken: hoofd, armen, benen en romp;
- Tekent een reeks andere dingen, die de ouder vooraf heeft benoemd;
- Gebruikt op de juiste wijze kwast, krijt en potlood;
- Kleurt binnen de lijntjes;
- Weet 10 kleurpotloden bij elkaar te stoppen;
- Benoemt tenminste vier primaire kleuren;
- Maakt bouwsel van tenminste 10 blokken.

Motorieke ontwikkeling:

- Kan op een smalle lijn lopen zonder evenwichtsverlies;
- Klimt, slingert en rent vaardig;
- Beweegt ritmisch op muziek;
- Staat ten minste 10 seconden lang op één been (elke voet) met de armen voor de borst gekruist;
- Hinkelt één tot twee meter op elk been;
- Houdt van balspelen, begrijpt regels, positiespel en scoren;
- Buigt en raakt de tenen aan zonder de knieën te buigen;
- Grijpt je stevig met een hand vast;
- Kan lichtvoetig op de tenen lopen.